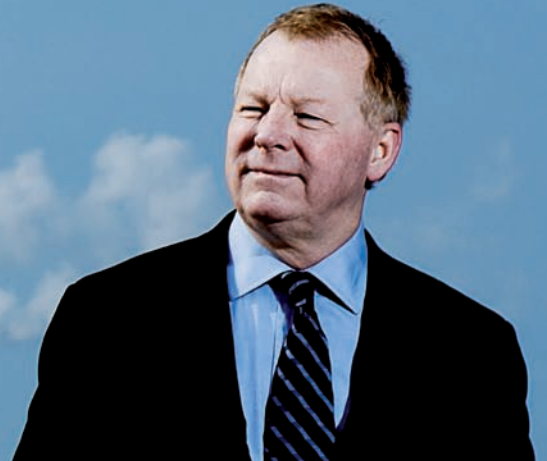

I sol, vind og damp. Erik Jacobsen skal som ny bestyrelsesformand være med til at styre Elsparefondens forvandling til Center for Energibesparelser, der skal fokusere på alle energiformer.

Spar og penge

Elsparefonden er blevet til Center for Energibesparelser. Det betyder nyt fokus på blandt andet varmebesparelser i offentlige bygninger. Bestyrelsesformand tror på det gode eksemplers magt.

Efter en folketingsbeslutning blev Elsparefonden den 1. marts 2010 forvandlet til Center for Energibesparelser. Centeret fokuserer på alle energiformer i alle sektorer – bortset fra transport – og skal skabe de størst mulige energibesparelser i Danmark.

Besparelserne findes ved at fortsætte Elsparefondens arbejde, men der kommer også nye energiboller på suppen. Et vigtigt fokus bliver det store sparepotentiale i offentlige bygningers varmemisbrug, og den nye bestyrelsesformand, Erik Jacobsen, tror på at åbne offentlige chefers øjne med gode historier.

”Det gør indtryk, når konkurrerende kolleger gør noget kløgtigt og tjener penge på det. Vi skal finde de eksempler og fortælle om dem,” siger han.

Mere at spare end man tror

Erik Jacobsen er til daglig teaterchef på Det Kongelige Teater, og her var der mange penge at hente på varmeregningen.

”For nylig viste nogle konsulenter os energiinvesteringer for flere millioner kroner, som tjener sig selv

ind på et til to år. Det var utroligt – også fordi vi kunne spare mest på noget helt andet, end vi gik og troede. Det viser, at man ikke selv ved, hvor store gevinster der er at hente,” siger Erik Jacobsen.

Nu skal centeret i gang

Før turen til teatret var Erik Jacobsen departementschef i Miljøministeriet. En rejse til Kina med Per Stig Møller og Connie Hedegaard var med til at åbne hans øjne for, hvor meget energibesparelser betyder.

”Kulraftværkerne i det sydlige Kina forurener fuldstændig forfærdeligt. At se, hvad der sker i vores verden, har givet mig forståelse for de udfordringer, vi står overfor – og energibesparelser er et vigtigt hjørne af det,” siger Erik Jacobsen.

Nu skal han sammen med en ny sekretariatschef og bestyrelse tage udfordringen op. Hverken chef eller øvrig bestyrelse er udpeget endnu, men håbet er at nå et bestyrelsesmøde inden sommerferien. Her skal den nye bestyrelse diskutere centerets fremtidige aktiviteter.

Fortsættes på bagsiden

I DETTE NUMMER:

Hold på varmen – det nye fokusområde
Side 2

Bærbare er yt i det offentlige
Side 3

Ny kampagne giver børn elmålere
Side 4

Nu skal vi også holde på varmen

Med skiftet fra Elsparefonden til Center for Energibesparelser begynder vi at arbejde med et nyt område, hvor der kan spares meget energi: varme.

Den offentlige sektor bruger næsten fem milliarder kWh til opvarmning hvert år. Men det er helt unødvendigt. Næsten en tredjedel af forbruget – svarende til flere hundrede millioner kroner – kan spares med investeringer, der har tjent sig selv ind i løbet af få år.

Nogle af de mest oplagte besparelsesområder i offentlige bygninger er:

- Hultursisolering og isolering af loft
- Efterisolering af tekniske installationer som kedler og rør
- Behovsstyring af tekniske anlæg

Derudover bør man tænke energibesparelser ind i andre byggearbejder. Når der alligevel renoveres, er det meget billigere at skære i bygningens varmekonsum, f.eks. ved at sørge for energirigtige ydervægge, vinduer og tag.

Holder længere end køleskabe

Varmebesparelser har ofte en længere tilbagebetalingstid end elbesparelser, men investeringen har som reglen også længere levetid.

“F.eks. tjener et elbesparende køleskab sig hurtigere ind end isolering på loftet. Men isoleringen kan holde i 100 år – det gør køleskabet ikke,” siger Center for Energibesparelsers projektleder, Poul Erik Pedersen.

Derfor bør man ikke kun se på tilbagebetalingstiden, men også på levetiden for den investering, man foretager. Da mange offentlige institutioner – f.eks. skoler – bliver i de samme bygninger, vil de få glæde af varmesparelser i rigtig mange år. Ofte opnår man også komfort- og indeklimaforbedringer.

Fremtidens huse er ikke nye

Nybyggeri udgør en forsvindende lille del af danske bygninger. Derfor er langt de fleste af fremtidens huse her allerede i dag – de skal bare gøres klar til fremtiden. Det er altså med renoveringer i eksisterende offentlige bygninger, at der er store varmebesparelser at hente.

Ud over at spare miljøet og barbere energiregningen, kan indsatsen med varmebesparelser gøre én til frontløber og rollemodel for andre. Eksempelvis blev energibesparelser i Middelfart Kommunes bygninger sidste år fremhævet flere steder som et forbillede for hele landet.

“Og der er flere eksempler. I slutningen af marts vandt Sønderborg Kommune en EU Energy Award – en slags Energi Oscar – for blandt andet bygningsrenovering og grøn opvarmning. Der er altså mange gode grunde til at se på varmekonsumet – det er bare om at komme i gang,” siger Poul Erik Pedersen.

Fakta: Hjælp til at holde varmen

- De fleste offentlige bygninger er energimærkede. I energimærket står der, hvilke rentable muligheder der er for at spare energi i bygningen. Mærkningen tager hensyn til investeringens levetid.
- Der er også hjælp til at indrette bygningen energieffektivt i Center for Energibesparelsers Indretningsvejledning og Indkøbsvejledning.
- Center for Energibesparelser Kunderådgivning kan også hjælpe med varmebesparelser på tlf. 70 26 90 09.

NOTER

50 % GRØNNE INDKØB I ÅR

Halvdelen af de offentlige indkøb skal være grønne i 2010, mener EU's miljøministre. EU har derfor udviklet kriterier for grønne produkter som blandt andet kontorudstyr. Danmark er tæt på at nå målsætningen – ved sidste måling var vi på 46 %. Ved at følge Center for Energibesparelsers Indkøbsvejledning er I godt på vej til at gøre jeres indkøb grønne.

KLOGE GADELYGTER PÅ VEJ

Danske forskere er ved at udvikle intelligente gadelygter, der kun tænder, når der er mennesker i gaden. Når lygterne står på standby, spares 90 % af elforbruget. Sensorer registrerer liv i gaden og sørger for at tænde lamperne ned ad vejen i den rette hastighed, når f.eks. en cykel kommer forbi. Nu skal lygterne testes i byområder for at afprøve mere komplekse situationer.

NEMMERE AT KØBE ENERGI RIGTIGT IND

Det bliver nemmere at købe energirigtigt ind. Nye krav fra EU betyder blandt andet, at meget it-udstyr, forbrugerelektronik og husholdningsapparater højst må have et standby-forbrug på 1 watt.

Kravene trådte i kraft den 7. januar 2010, og der kommer krav til flere produkter allerede i år, blandt andet til eksterne strømforsyninger. Dermed bliver det i stadig højere grad energieffektive produkter, indkøberne kan vælge imellem.

Ud over nye krav vil eksisterende krav blive strammet med jævne mellemrum. Fremsynede indkøbere kan derfor gå efter produkter, der også overholder kommende krav. Kravene berører alt fra hvidevarer til kaffemaskiner, computere, kedler, klimaanlæg og elmotorer. Find dem på www.ens.dk/ecodesign.

Bærbare hitter ikke i det offentlige

Nye tal viser, at salget af bærbare computere i det offentlige faldt i 2009, mens antallet af stationære stiger – til trods for at bærbare kun bruger halvt så meget strøm.

Ansvar for bærbare: Nej tak

Selvom stationære computere typisk koster det dobbelte af bærbare på elregningen, køber det offentlige stadig stort ind af stationære. Nye tal viser, at offentlige institutioner købte 31 % flere stationære computere i 2009 end i 2008.

I alt var 57 % af de nye offentlige computere i 2009 stationære, mens 43 % var bærbare og netbooks. Til sammenligning var kun 15 % af forbrugernes nye computere sidste år stationære.

Forklaringen er enkel, mener Carsten Ritzau, der er salgschef for det offentlige i it-virksomheden ATEA.

“Hvis det er en offentlig arbejdsplads som eksempelvis Forsvaret, hvor rigtig mange medarbejdere er på arbejdet hver dag fra 8 til 16, kan det være besværligt at have ansvar for en bærbare, som af sikkerhedsmæssige hensyn skal låses ned i en skuffe eller slæbes med hjem til ingen verdens nytte. Og så er der selvfølgelig også en væsentlig prisforskel,” siger han.

Forsvaret ser på prisen

ATEA leverede 45 % af alle nye computere til det offentlige i 2009, blandt andet til Forsvarsministeriets Departement, som er blandt de fem offentlige myndigheder, der købte størst ind af computere sidste år.

I Forsvaret er der flere grunde til, at man køber flest stationære, fortæller major Kim Lindhardt.

“Hvis vi skal have en bærbare i den rigtige kvalitet, koster den mere end tre gange så meget som en tilsvarende stationær. Desuden er stationære computere lettere at opgradere, og de kan uden videre køre med flere skærme,” siger han.

Energiforbruget er ikke med i overvejelserne, når Forsvaret køber computere.

Bærbare fordele

Tendensen til flere stationære og færre bærbare i det offentlige overrasker projektleder Anders Hjorth Jensen fra Center for Energibesparelser.

“Det går stik imod både erhvervssektoren og privatforbrugere, der køber langt flere bærbare end stationære. De fleste kan altså se fordelene ved bærbare computere, men det er tilsyneladende ikke tilfældet i dele af det offentlige,” siger han.

Anders Hjorth Jensen opfordrer itansvarlige og indkøbere til at se på totalomkostningerne ved både indkøb og drift, når de køber computere.

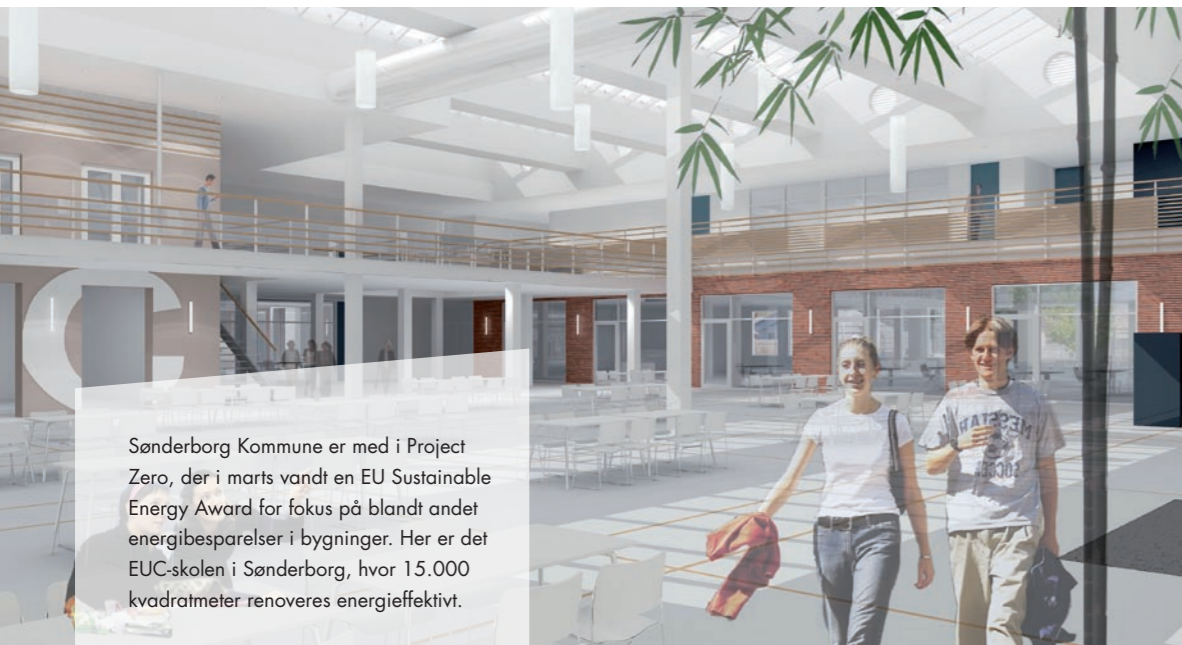
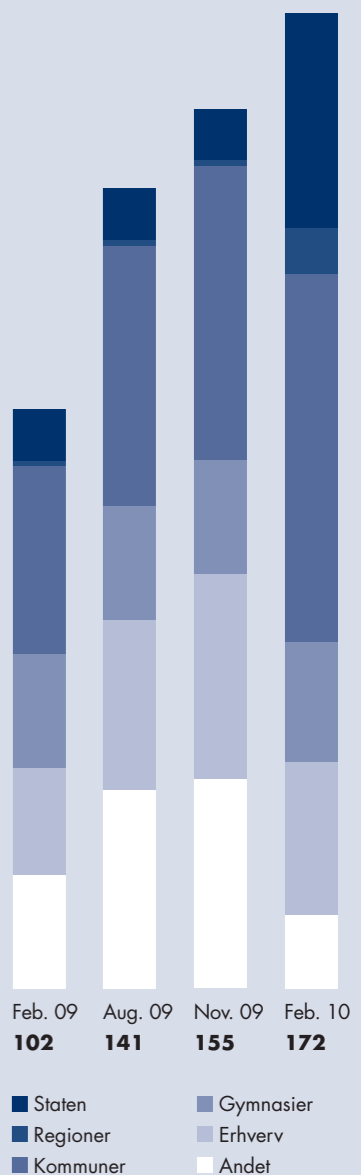
Det kan nemlig være dyrere i længden at vælge computere, der er billige at anskaffe. Center for Energibesparelser har en beregner til totalomkostninger på elsparefonden.dk/totalprisberegneren.

NY KURVEKNÆKKERSUCCESS

For andet år i træk pressede de offentlige arbejdssteder med en kurveknækkeraftale elforbruget ned, mens forbruget i den samlede offentlige sektor typisk er steget med 1-1,5 % om året de sidste ti år. Kurveknækkerne har skåret 2,3 % af elforbruget i 2009 – svarende til 9.300 MWh eller hele 14 millioner kroner.

I alt har kurveknækkerne forpligtet sig til at spare 85 millioner kroner årligt, når alle besparelser er realiseret. Skive Kommune blev årets højdespringer med en reduktion på 11 %. Det lykkedes blandt andet ved at opsætte solcelleanlæg, og i år bygger kommunen små vindmøller ved skolerne. I staten barberede SKAT hele 15 % af elforbruget med enkle midler som elspareskinner og bærbare computere i stedet for stationære. I kan også blive kurveknækkere med hjælp fra Center for Energibesparelsers Kunderådgivning på tlf. 70 26 90 09.

KURVEKNÆKKERAFTALER

Sønderborg Kommune er med i Project Zero, der i marts vandt en EU Sustainable Energy Award for fokus på blandt andet energibesparelser i bygninger. Her er det EUC-skolen i Sønderborg, hvor 15.000 kvadratmeter renoveres energieffektivt.

Skolebørn griber Elspare-stafetten

Med Center for Energibesparelsers nye undervisningsmateriale rykker energibevidstheden både ind i skolen og hjemmet for elever i 5. og 6. klasse.

Hvad koster det at have Xboxen tændt konstant, hvor meget el bruger familien på et år, og hvad koster det, hvis lyset i klasselokalet brænder hele natten? Med den slags opgaver inspirerer undervisningsmaterialet "Elspare-stafetten" skoleelever til at tænke på økonomi og klima.

"Det er afgørende, at vi også i hverdagen er bevidste om, hvordan vi bruger strøm, og Elspare-stafetten gør det sjovt for børn at forstå elforbruget bedre," siger kundechef Birgitte Brange fra Center for Energibesparelser, der står bag Elspare-stafetten.

Eleverne får lov at låne en elmåler med hjem – et såkaldt SparOmeter – og det kan godt betale sig at hjælpe med lektierne. En dansk familie på fire betaler nemlig ca. 12.000 kroner om året for el, og langt de fleste kan sagtens klare sig for 8.000 kroner uden at give afkald på komforten.

Hvis I vil formidle konceptet videre til skoler i jeres kommune, kan I kontakte Center for Energibesparelser på tlf. 70 26 90 09 og bede om at få tilsendt en præsentationsfolder. Materiale kan også bestilles på elsparestafetten.elsparefonden.dk.

Fakta – Center for Energibesparelser ... fortsat fra forsiden

- Center for Energibesparelser fremmer energibesparelser inden for alle energiformer og alle sektorer – bortset fra transport.
- Det nye center vil bl.a. bygge videre på Elsparefondens hidtidige aktiviteter som f.eks. coaching og kurveknækkeraftaler, og man kan fortsat spørge Kunderådgivningen om energibesparelser på tlf. 70 26 90 09 og spare@spare.dk.
- Hjemmesiden elsparefonden.dk kan nu også nås med spareenergi.dk. Sitet er udbygget med sider om blandt andet varmebesparelser og med den nye målgruppe "Erhverv". Der kommer løbende endnu mere indhold.
- Center for Energibesparelser finansieres på samme måde som Elsparefonden med en bevilling på ca. 90 millioner kroner årligt.
- Center for Energibesparelser er en uafhængig enhed med egen bestyrelse og organisatorisk tilknytning til Energistyrelsen.
- Alle medarbejdere undtagen sekretariatschefen – som var åremålsansat – er overflyttet til det nye center.

ENERGISPARENNT

Ansvarshavende redaktør:

Anders Hjorth Jensen,
Center for Energibesparelser

Tekst og redaktion:

Viegand & Maagøe

Grafisk tilrettelæggelse:

Reklamebureauet Os

Foto: Anders Clausen

Illustration: Emil Holtoug m.fl.

Tryk: Garn Grafisk Produktion ApS

Oplag: 2.700

www.elsparefonden.dk